

Recese v německém průmyslu dopadá i na ČR

Z německé ekonomiky nepřicházejí pozitivní data. Sektor služeb, který dlouhou dobu kompenzoval ztrátu výkonnosti průmyslu, také začíná ztrácet svou dynamiku. Německý zpracovatelský průmysl již klesá čtyři čtvrtletí v řadě, přičemž ten automobilový, jenž nás zajímá nejvíce, klesá stejně dlouho a ještě výrazněji. Ve 2. Q 2019 vykázal meziroční pokles (kalendářně očištěno) o 13,8 % a čísla za červenec nejsou výrazně lepší (pokles o 9,6 %).

Jedním z důvodů špatných německých čísel je slabá poptávka ze zahraničí. Průmyslová produkce v EU ve 2. čtvrtletí meziročně klesla o 0,7 % (v 1. Q +0,2 %) a v eurozóně o 1,3 % (v 1. Q -0,5 %). Na německý automobilový průmysl dopadá i pokračující slabá poptávka z Číny. Výsledkem pak jsou snížené exportní objednávky, nižší produkce a zastavení tvorby nových pracovních míst. Chmurné vyhlídky na trhu práce pak nutí německé domácnosti snižovat své výdaje, čímž přispívají ke slabosti v sektoru služeb.

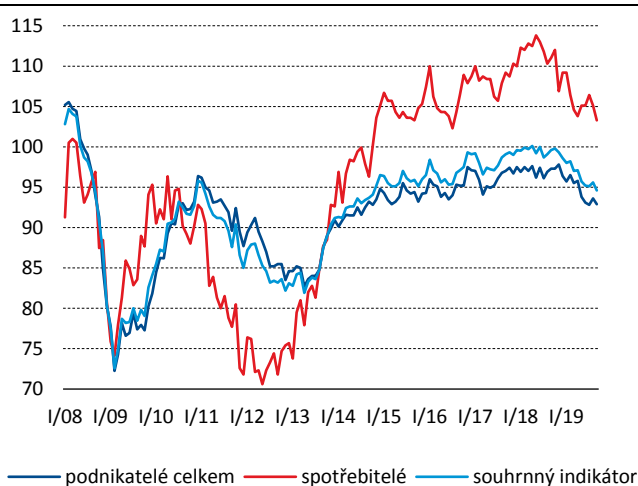
Negativní vývoj dokládají i tento týden zveřejněná data o výhledu nákupních manažerů (PMI) za Německo. Celkový index PMI poklesl ze srpnových 51,7 na zářijových 49,1. Užší PMI týkající se zpracovatelského průmyslu se pohybuje ještě níže, když v září se propadl na 41,4 z předešlých 43,5. Dodejme, že hodnota pod 50 znamená, že více respondentů hodnotí následující vývoj negativně než pozitivně. Obecně lze říci, že německý průmysl je ve fázi poklesu a dle našeho názoru tam nějakou dobu setrvává.

Těžkosti v německém průmyslu již dopadají i na domácí ekonomiku. Tempo růstu průmyslové produkce se v první polovině 2019 prakticky zastavilo a v samotném červenci dosáhl meziroční růst pouhé 0,1 %. Pro zbytek letošního roku očekáváme pokračující stagnaci. Indikátor PMI ve zpracovatelském průmyslu pokračoval v poklesu až do července 2019 (minimum za posledních 10 let), avšak v srpnu vzrostl o necelé 2 p. b. I přesto stále zůstává blízko desetiletých minim. Srpnová hodnota je 44,9, což signalizuje pokles aktivity v průmyslu.

Hlavními bariérami (vyššího) růstu v průmyslu jsou nedostatečná zahraniční poptávka a růst cen vstupů (na materiál, suroviny i energie). Očekávaný vývoj zakázek v následujících šesti měsících je meziročně horší a totéž platí i v oblasti očekávaných investic. Dalšími limitujícími faktory pro pokračující růst firem jsou očekávaný nárůst mezd (pokud by byl nad úroveň růstu produktivity práce). Rizik pro vývoj průmyslu v roce 2019 je hned několik, kromě pokračování protekcionistických opatření a konečné podoby brexitu je také důležitý vývoj na čínském automobilovém trhu, který ovlivňuje německý automobilový trh (viz výše). Jelikož jsou tuzemské firmy (vůči německému automobilovému trhu) v mnoha případech v roli subdodavatelů, dopadá čínský pokles zprostředkovaně i na nás.

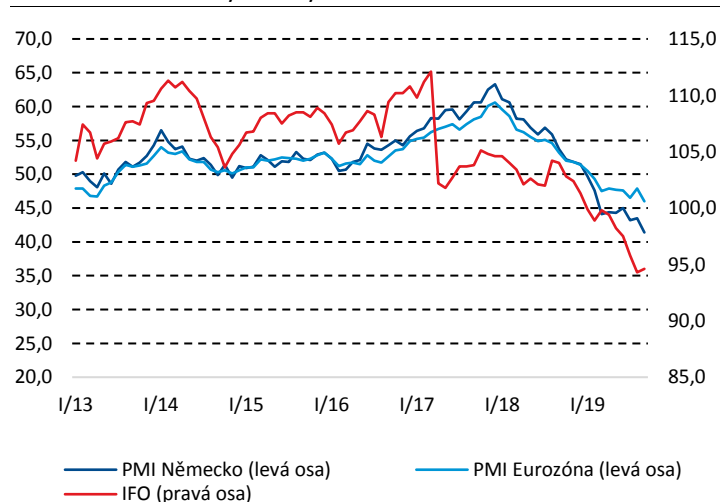
Zdroj: ČSÚ, MPO, EUROSTAT, šetření Svazu průmyslu a dopravy ČR a ČNB

Bazické indikátory důvěry ČR (v %, průměr roku 2005=100)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Zahraníční indikátory důvěry

Pramen: data Markit, Eurostat, graf MPO

Z DOMOVA

Česko má dvě z pěti nejrychleji rostoucích firem v regionu

Český výrobce 3D tiskáren Prusa Research a přepravec letenek různých dopravců Kiwi.com se umístily v první pětce žebříčku Technology Fast 500 EMEA nejrychleji rostoucích firem v regionu Evropy, Blízkého východu a Afriky. Celkem se do žebříčku dostalo sedm firem z Česka, což je o dvě více než v předchozím roce. Uvedla to společnost Deloitte, která žebříček sestavuje.

Žebříček vychází z porovnání obrátu firem za posledních pět let. Firma Prusa Research skončila třetí s růstem za poslední čtyři roky o 17 122 procent, pátý Kiwi.com dosáhl 14 380 procent. Vítězem je švédská Strossle International AB, která působí v mediálním průmyslu. Ta zvýšila tržby o 19 900 procent.

Zdroj: ČTK

ČR klesla v žebříčku digitální konkurenceschopnosti

Česká republika klesla v žebříčku digitální konkurenceschopnosti z loňské 33. pozice na 37. místo. Česko zaostalo kvůli problematickému regulatornímu prostředí pro podnikání a nízké úrovni elektronizace státní správy. Země je naopak úspěšná v rozšíření robotů, počtu výzkumných pracovníků nebo kybernetické bezpečnosti. Vyplývá to z údajů švýcarského institutu IMD, který žebříček sestavuje.

Pořadí na prvních pěti příčkách žebříčku je stejné jako v loňském ročníku. Na prvním místě jsou USA, následované Singapurem, Švédskem, Dánskem a Švýcarskem. V letošním žebříčku Českou republiku předběhlo Polsko, které obsadilo 33. pozici. Maďarsko skončilo na 43. a Slovensko na 47. pozici. Letošní ročník zároveň zaznamenal výrazné posilování asijských zemí díky rozvoji technologické infrastruktury a rostoucí dravosti ekonomik v oblasti nových technologií.

Zdroj: ČTK

Domácnosti utratí za elektřinu víc

Průměrná česká domácnost letos utratí za elektřinu 32 636 korun, meziročně o 23 procent víc. Vyplývá to ze statistik projektu Index24 společnosti Porovnej24.cz. Nejvíce si podle portálu připlatí ti, kteří elektřinu nepoužívají jen k osvětlení a pro běžné domácí spotřebiče, ale také k ohřevu vody a vytápění. Většina analytiků a dodavatelů, které minulý týden oslovila ČTK, se shodla na tom, že na přelomu letošního a příštího roku cena elektřiny lidem zřejmě opět stoupne, růst ale nebude tak výrazný jako na přelomu let 2018 a 2019. Analytici už dříve odhadli, že během letošního roku mohou některým lidem vzrůst meziročně náklady na energie až o několik tisíc korun ročně.

Zdroj: ČTK

Školské odbory vyhlásily stávkovou pohotovost

Rozpory v možném růstu platů učitelů od příštího ledna trvají. Školské odbory se ani napodruhé nedohodly se šéfem resortu Robertem Plagou a vyhlásily stávkovou pohotovost. Žádají, aby se zvýšení promítlo pouze do základní složky platu. Naopak Plaga by část prostředků dal do odměn. Ministr navrhuje, aby tarify všech pedagogů stouply o 2 250 korun. Do odměn by pak putovalo dalších v průměru 1 400 korun. Odbory namítají, že ustoupily z původně plánovaného 15% přílepení na 10%.

Zdroj: e15.cz

ČR možná čeká růst spotřebních daní u lihu a tabáku

Vládní daňový balíček, který především zvyšuje spotřební daně z lihu a tabákových výrobků, míří ve Sněmovně ke schvalování. To by se mohlo odehrát na říjnové schůzi. Poslanci předložili k balíčku šest desítek pozměňovacích návrhů. Chtějí například zrušit zvýšení poplatku za vklad do katastru, superhrubou mzdu nebo zvýšit daňové úlevy. Rozpočtový výbor doporučil z balíčku vyřadit zdanění plynu v domovních kotelnách a upravit zdanění hazardu a výher. Opoziční poslanci opět balíček kritizovali.

Zdroj: ČTK

Největší kyberhrozbou pro ČR jsou cizí státy

Nejvýznamnějšími původci kybernetických hrozeb v Česku jsou podle Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) jiné státy. Jde především o aktéry napojené na Rusko a Čínu, vyplývá ze zprávy o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2018, kterou příští týden projedná vláda. Úřad bez dalších podrobností píše, že loni pokračoval ve zkoumání rozsáhlého útoku na strategicky významnou českou vládní instituci. Za pravděpodobné považuje, že útok pocházel z Číny.

Podle NÚKIB ubývá útoků provedených prostřednictvím vyděračského softwaru. Čím dál častěji je nahrazuje těžba kryptoměn za využití malwaru. Poměrně časté jsou i takzvané DDoS útoky, které přetížují a následně vyřadí z činnosti některý server. Trendem posledních let jsou pak stále čtenější a propracovanější phishingové útoky prostřednictvím podvodných SMS či e-mailů.

Zdroj: ČTK

ZE ZAHRANIČÍ

Brexit bez dohody by stál automobilky skoro šest miliard eur na nákladech

Zavedení desetiprocentních cel Světové obchodní organizace na automobily i náhradní díly v případě brexitu bez dohody může znamenat zvýšení nákladů pro průmysl a v konečném důsledku i spotřebitele v EU a Velké

Británii až o 5,7 miliardy eur, tedy asi 147 miliard korun. Ve společné výzvě to uvedli zástupci evropských automobilek včetně českého Sdružení automobilového průmyslu.

Evropský automobilový průmysl se kvůli tomu jednoznačně vyslovil proti odchodu Velké Británie z EU bez dohody a vyzval představitele Spojeného království a EU, aby jednání předešli tvrdému brexitu.

Zdroj: ČTK, ČT24

Robotický pes od Boston Dynamics jde do prodeje

Americký vývojář robotů Boston Dynamics, kterého proslavila videa prezentující pokročilé dovednosti jeho humanoidů, konečně míří na trh. Do komerční fáze se Boston Dynamics chystá poslat robotického čtyřnožce s označením Spot. Ten svým zjevem nápadně připomíná psa. Robot Spot je určen pro průmyslové nasazení především pro přenášení věcí z místa na místo, přičemž unese předměty s hmotností až 14 kilogramů. Jeho hlavní schopností je pohyb i přes komplikovaný terén, například schody či další menší překážky, kterým se díky kamerám dokáže vyhnout.

Zdroj: e15.cz

Starbucks daně doplácet nemusí, Fiat ano

Tribunál Evropské unie zrušil nařízení Evropské komise (EK), podle něhož měla americká společnost Starbucks doplatit 30 milionů eur (přes 776 milionů Kč) na daních v Nizozemsku. Pro EK je to další neúspěch ve snaze zamezit poskytování nepovolené státní pomoci v podobě daňových úlev velkým firmám. Naproti tomu italsko-americká automobilka Fiat s podobným odvoláním neuspěla a soud potvrdil rozhodnutí komise, která firmě nařídila doplatit podobnou sumu v Lucembursku.

Zdroj: ČTK

Krach britské cestovní kanceláře Thomas Cook

Jedna z největších cestovních kanceláří na světě, britská firma Thomas Cook kvůli finančním potížím zkrachovala. Společnost patřila mezi nejstarší cestovní kanceláře na světě a jejich služeb využívalo asi 19 milionů klientů ročně. Podle agentury Reuters je nyní na dovolené v zahraničí s touto firmou asi 600 tisíc lidí a bude tak proto nutná velká společná operace vlád i pojišťoven.

Problém CK Thomas Cook se může podle místopředsedy Asociace cestovních kanceláří (ACK) Jana Papeže dotknout Čechů, kteří si koupili zájezd v Německu nebo Británii. České zákony se na ně nevztahují. Budou se muset řídit předpisy země, kde si zájezd koupili. Cestovní kancelář Neckermann, která je v Česku součástí zkrachované britské kanceláře, ruší zájezdy pro 350 klientů.

Zdroj: ČTK, ČT24, idnes.cz, MPO

Česká národní banka dle očekávání zachovala sazby beze změny

Po zářiovém výrazném uvolnění měnové politiky Evropskou centrální bankou a snížení sazeb americkým Fedem se bankovní rada ČNB rozhodla nechat úrokové sazby beze změny. Základní úroková sazba tak zůstává na dvou procentech. Toto rozhodnutí rady přispělo k mírnému posílení koruny vůči euru. Pro ponechání úrokových sazeb beze změny hlasovalo pět členů rady, dva byli pro zvýšení o čtvrt procentního bodu. Při měnovém jednání v srpnu hlasovalo pro sazby beze změny všech sedm členů BR. Guvernér Rusnok na tiskové konferenci po jednání uvedl, že debata byla o tom, jestli sazby mírně zvýšit, nebo zachovat. Dále dodal, že **s ohledem na současný makroekonomický vývoj nevidí v dohledné době důvod pro snížení úrokových sazeb.**

Rozhodnutí se opírá o srpnovou makroekonomickou prognózu a nově získané informace. **Této makroekonomické prognóze ČNB odpovídá mírný nárůst domácích tržních úrokových sazeb ve druhé polovině letošního roku následovaný jejich poklesem v příštím roce.** BR se na listopadovém měnovém zasedání k diskusi o zvýšení sazeb opět vrátí. To již bude mít k dispozici novou makroekonomickou prognózu.

Rizika očekávaného vývoje vyhodnotila BR jako poměrně výrazná oběma směry, tedy ve prospěch růstu i poklesu cen. V souhrnu jsou však podle Rusnoka lehce proinflační. Za riziko ve směru vyšších cen působí slabší než odhadovaný kurz koruny. Protiinflačním rizikem je nižší výhled zahraničních cen a případné výraznější zpomalení růstu zahraniční a návazně domácí ekonomiky. Nejistotami zůstávají dopad protekcionistických opatření ve světovém obchodě a možnost brexitu bez dohody.

Zdroj: ČNB, ČTK, MPO

Česká republika je vystavena systémovým rizikům

Evropská rada pro systémová rizika (ESRB), jejíž úkolem je monitorování makroekonomického vývoje a následné posuzování rizik pro finanční stabilitu, tento týden vůbec poprvé zveřejnila varování vůči České republice. Důvodem je vývoj na českém trhu rezidenčních nemovitostí a financování jejich nákupu na úvěr. ESRB vydala varování rovněž Německu, Francii, Islandu a Norsku a doporučení pro Belgii, Dánsko, Finsko, Lucembursko, Nizozemsko a Švédsko.

ESRB své hodnocení ČR zdůvodnila zejména nadhodnocením cen nemovitostí a jejich dalším zvyšováním, rychlým růstem úvěrů na bydlení a uvolněnými úvěrovými standardy bank. Výsledky červencového šetření úvěrových podmínek bank přitom ukázaly, že po neměnnosti úvěrových standardů v 1. čtvrtletí a jejich následném částečném uvolnění ve 2. kvartálu banky pro 3. čtvrtletí neočekávaly další změny.

Jako další důvod kritického hodnocení ESRB uvedla skutečnost, že podmínky pro poskytování hypotečních úvěrů může Česká národní banka stanovovat pouze právně nezávazným doporučením. ESRB proto sice ocenila makrobezpečnostní politiku ČNB, avšak současně ji ohodnotila jako „pouze částečně dostačující“. **S ohledem na další možné zvyšování rizik by dle názoru ESRB měla mít ČNB pravomoc stanovovat limity úvěrových ukazatelů zákonem.**

Závěry ESRB obecně korespondují s tím, jak oblast rezidenčních nemovitostí vnímá Ministerstvo financí a jsou rovněž v souladu s dosavadními zjištěními České národní banky. „ČNB není vydáním varování ani důvody, které k němu vedly, překvapena. Sama již dlouho považuje právně nezávazný charakter svých opatření proti rizikům spojeným s poskytováním hypotečních úvěrů za zdroj systémového rizika. Koneckonců dnes ČR patří už jen k malé skupině zemí EU, v nichž orgán odpovědný za finanční stabilitu nemá možnost na zjištěná rizika reagovat právně závaznými opatřeními,“ uvedl guvernér ČNB Jiří Rusnok. Právě s tímto problémem se snaží vypořádat návrh novely zákona o ČNB. Ten vláda schválila 10. června a nyní čeká na projednání v Poslanecké sněmovně.

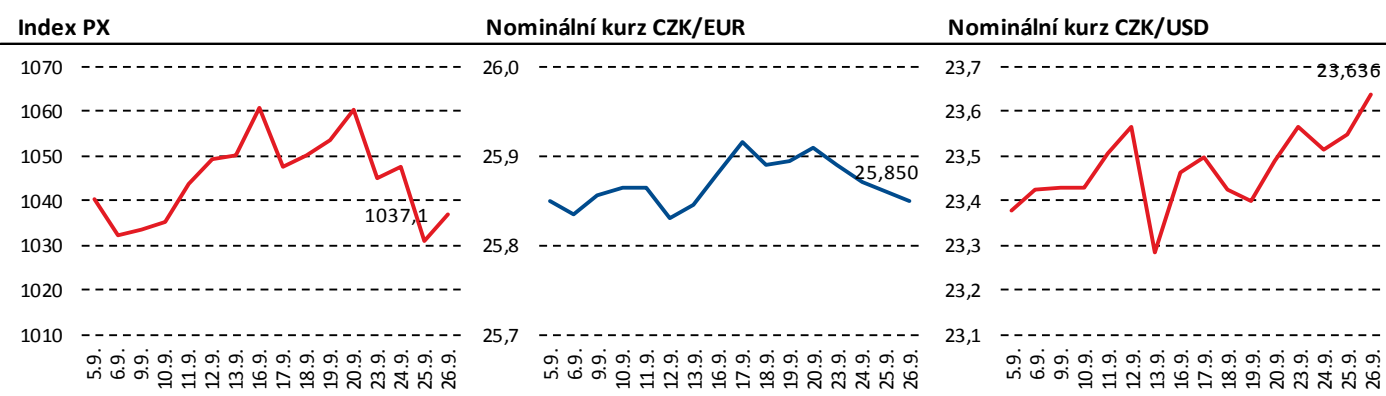
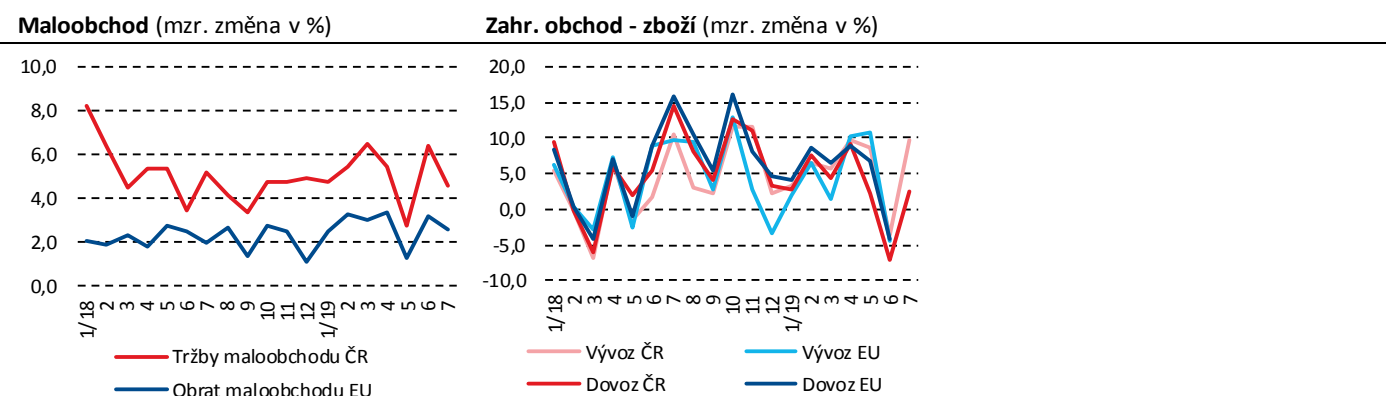
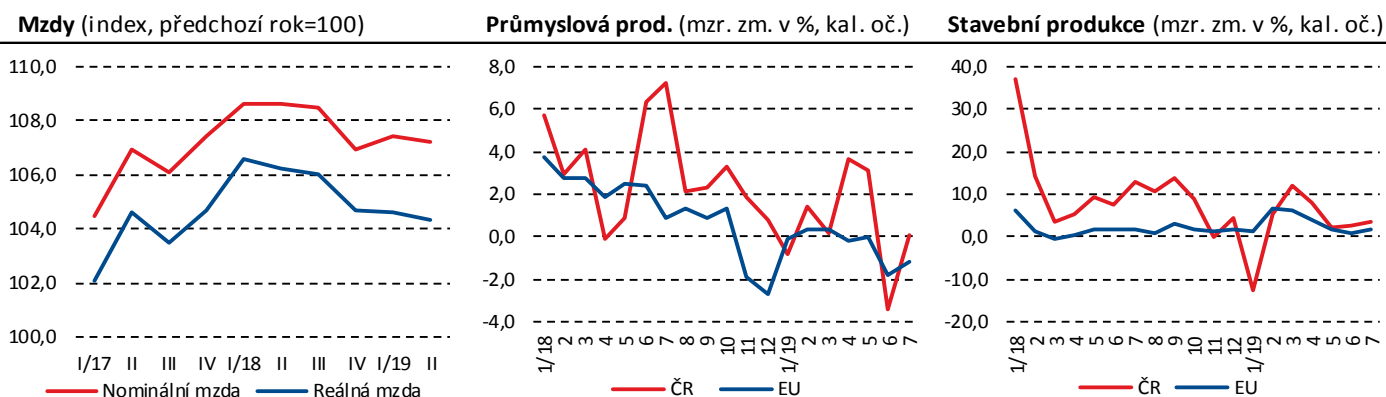
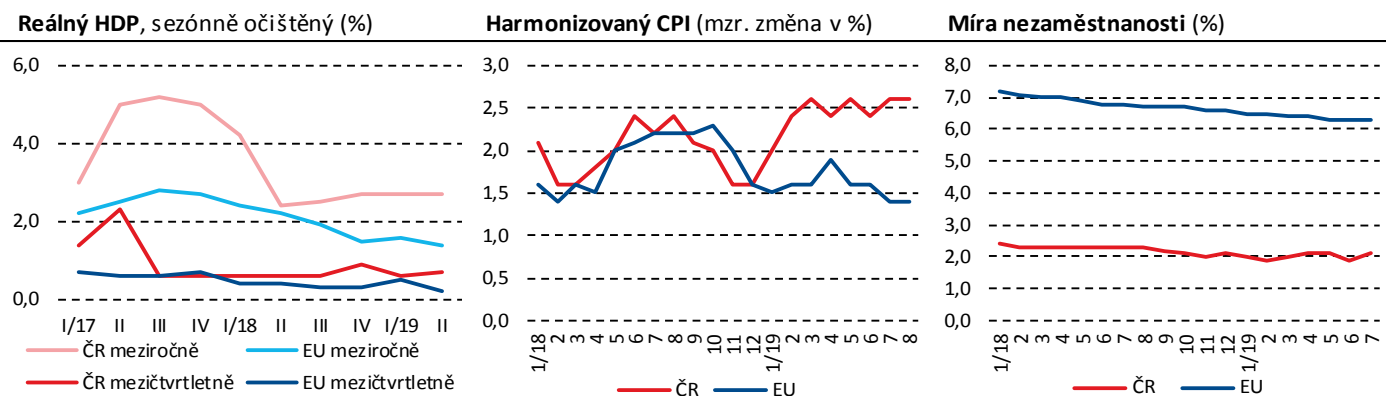
Zdroj: ecofin.cz, ČNB, MF, MPO

UDÁLOSTI V OBDOBÍ od 30. září do 4. října 2019

PONDĚLÍ	ČSÚ: <i>Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity – srpen 2019</i> <i>Eurostat: Nezaměstnanost – srpen 2019</i>
ÚTERÝ	ČSÚ: <i>Čtvrtletní sektorové účty – 2. čtvrtletí 2019</i> <i>Eurostat: Rychlý odhad inflace eurozóny – září 2019</i>
STŘEDA	ČSÚ: <i>Deficit a dluh vládních institucí – 2. čtvrtletí 2019</i>
ČTVRTEK	<i>Eurostat: Maloobchod – srpen 2019</i>
PÁTEK	<i>Eurostat: Platební bilance – 2. čtvrtletí 2019</i>

Informační zdroje Týdeníku: ČTK, ČSÚ, ČNB, E15, Světová banka, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO